

*Vogelvereniging
Noordwijkerhout en Omstreken.*

Opgericht 8 mei 1957

25e JAARGANG

De Kolibri

Maart 2019

BESTUURSPAGINA V.V. DE KOLIBRI

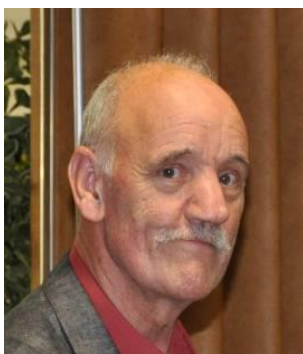
ERELID: Piet vd Berg LEDEN VAN VERDIENSTE Henk Haasnoot Ben Zwetsloot Con van der Ven André Weijers	Lidmaatschap Volwassenen 33 euro AOW 28 euro Jeugd tot 17 j 17 euro Gastlid/jeugd 21/16 euro	KvK nummer; V 40445820 Verenigingscode NbvV; N16 Bankrek met IBAN nr NL34 RABO 034.69.04.811 Oplage maandblad 150 stuks
Voorzitter B.J. Zwetsloot (Ben) Boekhorstlaan 42 2215 BD Voorhout 0252-216636 benzwetsloot@live.nl	Secretaris / Redactie / Website A.A. Ooms (Arno) Spoorlaan 17 2215 KN Voorhout 06-44048090 secretaris@dekolibri.com	Penningmeester O. Rinzema (Oege) Componistenlaan 45 2215 SN Voorhout 0252-220646 rinze002@planet.nl
Algemeen Commissaris W. Anthonissen (Willem) Andellaan 20 2211 JV Noordwijkerhout 0252-375668 geen E-mail	Ledenadministratie H. Nederpel (Hennie) Leidsevaart 192 2211 WE Noordwijkerhout 0252-340860 ledenadministratie@dekolibri.com	Ringencommissaris C.G.A. vd Ven (Con) Kievitshorn 10 2211 LJ Noordwijkerhout 0252-374150 ringencommissaris@dekolibri.com
Materiaalcommissaris vacature	Prijzencommissie T. Zwetsloot (Toos) / M. en J. Elstgeest (Mies & Jos) van Gendtlaan 37 2121 WW Bennebroek 023-5848543 mies.elstgeest@online.nl	Coördinator Vogelmarkt P. vd Berg (Piet) Helmstraat 16 2211 PG Noordwijkerhout 06 24877001 geen E-mail
Coördinator Vogelbestand H.J. Haasnoot (Henk) Guldemondevaart 23 2211 JA Noordwijkerhout 0252-377097 h.haasnoot@kpnplanet.nl	Maandbladbezorgers; H. Haasnoot, A. Weijers, C. de Mooij, J. Floris, E. Hulsebosch en J. vd Luijt In geval van overgenomen artikelen is de vereniging niet aansprakelijk. Alle ingezonden kopy blijft voor verantwoording van de auteurs.	Vogelmarktwerkgroep Piet vd Berg O / M Gerrit Wesseling O Theo Hogervorst O / M Willem Anthonissen O J. Floris M E Hulsebosch M S. Alsemgeest O / M

www.dekolibri.com

Let op ! Aan- en afmelden leden en andere ledenmutaties graag via ledenadministratie@dekolibri.com Niet via andere bestuursleden.

Uitzondering is een aanmeldformulier wat u inlevert op bijvoorbeeld de vogelmarkt. Wij zorgen dan dat dit bij genoemd adres terecht komt.

**Uitgifte maandblad april 2019 medio
30 maart 2019**

Verwachting!!!!

Op de laatste vergadering met Alois Mingeroot kwamen maar liefst een 30 tal leden op af. De man heeft mooie plaatjes en zijn verhaal ademt ervaring en kennis uit. Een boeiende avond voor ons, voor hem tweeslachtig. Zijn broer was naar het ziekenhuis gebracht en de uitslag was voor hem nog onbekend. Hopelijk gaat het goed met hem.

Wat zal het worden op de aankomende Algemene Jaarvergadering. Hopelijk ademen de verslagen van de bestuursleden en andere ook ervaring en kennis uit. Is dat ook iets waar de leden op af komen om dat allemaal mee te maken.

Willen zij ook graag horen hoe de vereniging er voor staat. De verwachting van het bestuur is hoog, we willen een goed verhaal brengen en ook nog twee leden feliciteren met hun 25 jarig lidmaatschap. De betreffende leden nemen uw felicitaties graag in ontvangst als zij met bloemen worden gehuldigd. Misschien valt er nog wel meer te vieren? Zo ziet u maar, er zijn meerdere redenen om deze avond aanwezig te zijn. Daarnaast hebben we natuurlijk de bestuursverkiezing, Oege onze penningmeester is aftredend en herkiesbaar. Wilt u hem opvolgen ook dat kan. U dient zich dan minimaal 24 uur voor de vergadering bij de secretaris te melden.

We zijn ook nog op zoek naar een materiaal commissaris. Het betreft in hoofdzaak een organiserende functie. Het materiaal hebben we de afgelopen najaar op orde gebracht. Het staat voor de volgende tentoonstelling al klaar. We moeten alleen nog de laatste restjes *schoonmaken* voor de tentoonstelling. Nu nog iemand die het een en ander wil coördineren.

Laar onze verwachting uitkomen en kom allen naar deze belangrijke vergadering. Daar hoort u hoe de vereniging er voor staat.

De vergadering van het jaar is op donderdag 14 maart a.s 20.00 uur.

Graag tot volgende keer,

B. Zwetsloot uzr.

Spreek van de maand:

Als je denkt dat alles tegenzit, denk dan opnieuw.

**Stuur eens wat foto's van je
volières, kooien en (jonge) vogels.**

**Dan maken we daar een mooie presentatie van voor één van onze
ledenavonden.**

Agenda 2019 V.V. De Kolibri

14 maart Jaarvergadering leden

- Opening
- Mededelingen
- Vorig verslag (zie maandblad april 2018. Ook via website)
- Ingekomen stukken
- Verslag Secretaris
- Verslag Ringencommissaris
- Verslag Materiaalcommissaris
- Verslag Vogelmarkt
- Verslag Vogelbestand
- Huldiging jubilarissen
- Pauze
- Verslag Penningmeester
- Kascontrole over 2018:
 - Leo Noort, André Weijers (reserve Rein Schoonderwoerd)
- Verkiezing kascontrole; Graag willen wij nieuwe reserve.
- Vaststellen contributie voor 2020
- Bestuursverkiezing
 - 2019 Oege Rinzema, Penningmeester
 - 2020 Ben Zwetsloot, Voorzitter
 - 2021 Arno Ooms, Secretaris
 - Kandidaten kunnen het formulier downloaden vanaf de website bij HR2013, of dit aanvragen bij de voorzitter.
- Rondvraag
- Sluiting

21 maart Bingoavond

3 ronden Bingo, grote loterij, 3 ronden bingo. Iedereen gaat met een prijs de deur uit. Neem familie, vrienden en kennissen mee.
20:00 uur Locatie 't Victorhuis.
Sporkenhout, maandagsewetering te Noordwijkerhout

30 maart Vogelmarkt

11:30 tot 15:00 uur, Locatie 't Victorhuis.
Sporkenhout, maandagsewetering te Noordwijkerhout

11 april	Contactavond/sprekersavond	(Piet Roozendaal, Nieuwste film Peru)
20 april	Vogelmarkt ivm koningsdag op 27 april.	
09 mei	TT vergadering / Sprekersavond	(Oege Rinzema, Scandinavië)
18 mei	Uitgaansdag Kolibri Lorkeerhoeve en Taman Indonesia	
25 mei	Vogelmarkt	
08 juni	Natuur wandeling (met Siem Vos, Peter Apswoude of Nico van Os)	
14 juni	Medewerkersavond (besloten)	
06 juli	Barbecue bij familie Lommerse	
20 of 27 juli	Braderie Noordwijkerhout	
24 augustus	Fietsdag	
31 augustus	Vogelmarkt	
12 september	Openingsavond	(Kees Diepstraten Tafelkeuring)
14 september	Braderie Voorhout	
28 september	Vogelmarkt	
10 oktober	TT-vergadering + Open Podium	
17 oktober	Bingoavond	
26 oktober	Vogelmarkt	
30 oktober	Inbrengen vogels (leden)	17.00 – 20.00 uur
31 november	TT Keuring (organisatie)	
01 november	TT-opening	20.00 – 22.00 uur
02 november	Tentoonstelling	10.00 – 18.00 uur
03 november	Tentoonstelling	10.00 – 17.00 uur
03 november	Uitkooien	17.00 uur
14 november	Sprekersavond	(Piet Barnhoorn, Vogels in de natuur)
30 november	Vogelmarkt	
12 december	Uitreiking prijzen TT	
28 december	Vogelmarkt	

8					3	6		
		3		1			9	
	4			8	6	5		3
						4		7
	7	5				8	3	
1		4						
6		1	7	9			4	
	5			4		9		
		8	3					2

	3						5	
			9	2	4			
		9				8		
	4			5			1	
	6		7		8		3	
	2			1			9	
		5				6		
			3	4	6			
	1						4	

Havikjong stort uit het nest

Een havikleven gaat niet over rozen. Het havikpaar dat voor de camera van Beleef de Lente broedt, vocht met zeearenden en zag de jongen een voor een verdwijnen. Gisteren was het drama compleet: het laatst overgebleven jong stortte uit het nest. De haviksoap laat onverhuld zien hoe moeilijk het is voor roofvogels om kuikens groot te krijgen.

Spoiler alert: De haviken van Beleef de Lente zullen waarschijnlijk niet veel meer voor de camera te zien zijn*. Het enige jong stortte gisterochtend uit het nest naar beneden en bleef, iets lager, met z'n poot aan een tak hangen. Gelukkig overleefde de jonge havik de val. Het jong zal nog even door de ouders worden bijgevoerd tot het volledig zelfstandig is. Over enkele jaren zal het dan volwassen vrouwtje wellicht zelf broeden. Als alles goed gaat met haar. Want in de natuur is niets zeker.

Paspoort van de beleef-de-lente-havik

De havik is een krachtige roofvogel, perfect aangepast aan het jagen op vogels in bossen. Hoewel ze prooien zo groot als een haas de baas kunnen, eten ze toch vooral vogels: veel mezen, vinken en duiven. Het vrouwtje is forser en bijna dubbel zo zwaar als het mannetje. De haviken waarop de camera van Beleef de Lente van Vogelbescherming stond gericht, 'kraakten' een nest dat door een paartje zeearenden was gemaakt. De temperamentvolle haviken waren deze grootste arenden teveel en de zeearenden vluchtten naar een ander nest. De haviken legden vier eieren, waaruit ook vier jongen kropen. Eén werd er vliegvlug. Een flink verlies is normaal bij haviken, al is dat voor mensen vaak heftig om te zien. De havik van Beleef de Lente broedt in de Alde Faenen, een prachtig groot laagveengebied in Friesland dat wordt beheerd door *It Fryske Gea*.

Anoniem blijven

Komen we er ooit achter of dit havikjong daadwerkelijk volwassen zal worden? Nee, waarschijnlijk niet – het jonge vrouwtje zal na het uitvliegen niet meer individueel te volgen zijn. Ze wordt niet geringd, omdat de kans op verstoring van andere vogels, waaronder de zeearenden die in de omgeving broeden, te groot is. Het wel en wee van deze jonge havik zal dus niet opgetekend kunnen worden. Gelukkig is er door decennia van onderzoek met het ringen van vogels al heel veel bekend over het leven van haviken.

Bewogen jeugd normaal voor haviken

De haviken van Beleef de Lente hadden een bewogen voorjaar. Althans, naar onze menselijke normen. Want voor haviken is het verlies van een deel van de eieren en/of jongen vaker regel dan uitzondering. Alleen onder perfecte omstandigheden, zonder verstoring en met ruim voldoende voedsel, slagen deze vogels erin om de jongen uit alle eieren succesvol te laten uitvliegen. In de weerbarstige werkelijkheid van de Nederlandse natuur lukt dat maar zelden. Daarnaast is het weer ook een bepalende factor. Slecht weer kan voor zoveel onderkoeling zorgen dat jongen verzwakken. En onder die omstandigheden is het vinden van voldoende prooien ook nog eens bijna onmogelijk. Wie denkt dat de oudervogels het jong beschutting bieden tegen kou en regen heeft het mis. Roofvogelkuikens moeten het samen rooien (en zijn meer concurrent van elkaar dan broer of zus).

Het nest camoufleren

Een jonge roofvogel zit behoorlijk open-en-bloot op het nest. Ondanks de hoge plek van een haviksnest kunnen andere roofdieren (zoals boomkruipers) er tamelijk makkelijk bij komen. Haviken proberen om hun nest daarom minder opvallend te maken door takken met groen blad aan het nest toe te voegen.

*Havikjong op nest
(Bron:
Vogelbescherming
Nederland)*

Klassieke rolverdeling

Het is vooral het havikvrouwtje dat broedt. De man jaagt – het is een rolverdeling die je bij meer roofvogels (en andere diersoorten) tegenkomt. Dat is niet helemaal vanzelfsprekend, want het vrouwtje is fors groter en kan ook veel grotere prooien aan dan een havikman. De vrouw pakt met gemak een meerkoet terwijl de man zich veel meer op spreeuwen en duiven richt. De webcam-haviken broedden in een leefgebied dat zeer rijk is aan potentiële prooien. Er leven veel (water)vogels en ook spreeuwen uit het omliggende landbouwgebied werden veel gevangen. Het is dan ook onwaarschijnlijk dat een tekort aan voedsel de haviken parten heeft gespeeld.

Opmars van de havik in Nederland

Tot in de jaren zestig moest je haviken zoeken in de uitgestrekte bossen van de Veluwe en Drenthe. Er waren hoogstens zo'n honderd paartjes in Nederland. Tegenwoordig leven haviken in heel Nederland, zelfs in steden. Er zijn verschillende verklaringen voor die toename. Zo is de (illegale) jacht op haviken waarschijnlijk afgenomen. Na de Tweede Wereldoorlog was DDT een veelgebruikt bestrijdingsmiddel in de landbouw. Dat zorgde voor een enorme slachting onder de roofvogels, waardoor ook de havik zwaar werd getroffen. Ook kan het natuurlijke aanpassingsvermogen van de soort een grote rol spelen in de uitbreiding naar steden. Vanaf 2010 is het aantal haviken ongeveer stabiel gebleven.

Beleef de Lente

Via de webcams van Beleef de Lente, een project van Vogelbescherming, kunt u ieder voorjaar kijken in de nesten van broedende vogels. De kauwtjes en slechtvalken zijn al uitgevlogen, maar bij andere vogels, zoals de ooievaars en steenuilen, is nog volop actie in en om het nest. Ga dus vliegensvlug naar www.vogelbescherming.nl/beleefdelente.

***) Breaking news:** de neergestorte jonge havik is tóch, op eigen kracht, weer op het nest gekomen. Blijkbaar was het jong in enkele dagen al zó geoefend in vliegen dat ze, toen het erop aan kwam, zich prima wist te redden.

Tekst: Lars Soerink, Vogelbescherming Nederland

Foto's: Jankees Schwiebbe, Birdphoto.nl; Vogelbescherming Nederland

Wie vindt het leuk om een taak binnen de vereniging op zich te nemen? Denk aan:

- Materiaalcommissaris
- Organisatie Fietstocht
- Organisatie Jaarlijks dagje uit

Geef je op bij het bestuur. Het kan natuurlijk een persoon zijn maar ook een groepje. Vele handen maken licht werk !!

14 maart 2019
JAARVERGADERING
20.00 UUR VICTORHUIS

Deze maand feliciteren we....

Geerlings	M.J.	Noordwijkerhout	04-mrt
Hoogervorst	F.C.J.	Sassenheim	14-mrt
Gietelink	J.C.M.	Noordwijk	15-mrt
Steenvoorden	L.T.	Noordwijk	15-mrt
Hoogervorst	R.	Voorhout	21-mrt
Luijt	J van der	Voorhout	26-mrt
Opstal	M.E.R. van	Noordwijkerhout	28-mrt
Wijsman	A	Zoeterwoude	29-mrt

Geon Handels Onderneming

Speciaalzaak voor de
vogelliefhebber

Voor al uw voeders voor
zaadeters, kromsnavels,
vruchten- en insecteneters

en alle toebehoren

de Roysloot 4-b
2231 NZ Rijnsburg

Mobiel: 06 54 28 56 95

GEON

Vogels als architecten

De grootste verzameling vogelnesten ter wereld ligt in het Natural History Museum at Tring, net buiten Londen, Engeland. In honderden meters witte archiefkast ligt een schat aan vogelnesten van vroeger en nu. Sommige soorten zijn inmiddels uitgestorven. Als één ding opvalt na het zien van zoveel nesten, is het wel de rijkdom aan bouwstijlen. Elke soort heeft niet alleen een uniek uiterlijk en een unieke zang, maar ook een unieke lifestyle, een uniek nest. Het is schatzoeken in de catacomben van het Edwardiaanse gebouw: honderden meters witte kasten herbergen laden met blikken, dozen en andere omhulsels met daarin nesten. De labels doen kort en zakelijk verslag van soort, vinder en datum. De geur is van mottenballen maar de sfeer die van avonturen en verre ontdekkingsreizen.

Ik zette mijn fotostudio op in een smalle corridor tussen de kasten en vergaapte mij aan het ene nest na het andere. In deze museale context worden nesten objecten met een eigen architectonische waarde, en zo heb ik ze benaderd. De veelheid aan bouwtechnieken en gebruikte materialen is prachtig. Je vergeet soms bijna dat nesten in de eerste plaats heel functionele constructies zijn die moeten beschermen tegen het weer, tegen rovers en een plek zijn waar, heel kwetsbaar, nieuw leven uit een ei kruipt.

Conservator Douglas Russell waakt over de nesten en zorgt ervoor dat de collectie ten dienste kan staan van wetenschappelijk onderzoek. Hij vertelt over zijn werk.

Het slechtste nest ter wereld

Het slechtste nest ter wereld? Het is dat zo'n competitie niet bestaat maar de houtduif zou een goede kanshebber zijn. Het nest bestaat uit een bijna willekeurig op elkaar gelegde verzameling takjes. Maar al te vaak waait zo'n nest uit een boom. Dat houtduiven toch zo succesvol zijn als soort, heeft dan ook meer te maken met de hoeveelheid pogingen dan met de stevigheid van het nest.

Nest van een houtduif / Lars Soerink (Vilda)

Het nest van de bruine ijzervreter

Een sterke huismus maakte het wel heel bont. In een hangar van de Britse luchtmacht RAF bouwde de mus een nest van ijzerdraad. Deskundigen zijn er nog steeds niet over uit of de kluwen ijzerdraad door een mecanicien werd weggegooid en door een mus werd gebruikt als nest, of dat de vogels er zelf aan hebben meegewerkt. Ik ben er zelf wat sceptisch over, maar het is wel een eh, sterk verhaal.

Huismusnest van ijzerdraad / Lars Soerink (Vilda)

Opvallende omhulsels

Sommige nesten in de collectie vallen op, en soms is dat niet vanwege het nest zelf maar door het omhulsel. Zo kom je, met name bij de oudere nesten, de mooiste dozen tegen. Dit meerkoetnest ligt al een eeuw in een prachtige doos die met geweldig meubelmakers-handwerk vervaardigd is. Een ander opvallend omhulsel is het oxoblik; duizenden blikken van een failliete bouillonblokjesfabrikant werden geschonken aan het museum omdat ze zo'n lekker formaat voor vogelnesten bleken te hebben.

Nest van een meerkoet / Lars Soerink (Vilda)

Over de fotografie

Ik fotografeerde de nesten in een geïmproviseerde studio in de kelders van het Natuurhistorisch Museum. Het was belangrijk om de kleuren van de nesten zo natuurgetrouw mogelijk weer te geven. Daarom fotografeerde ik een kleur-referentiekaart mee, waarmee het kleurenpalet van elke foto geijkt kan worden. What you get is what you see. In de foto van het ijzeren huismusnest is de kaart te zien.

De camera was gekoppeld aan mijn laptop zodat ik elk beeld meteen op het scherm kon beoordelen op scherpte en compositie. Dat is voor een fotograaf die vaak buiten werkt een zeldzame luxe. Meestal is het al heel wat om op het kleine scherm van de camera te kijken of een beeld in orde is. Het maakt het ook een stuk makkelijker om van de ongeveer honderd gefotografeerde nesten meteen de juiste soortnaam en andere interessante informatie te koppelen.

Nesten zijn redelijk saaie, levenloze objecten. Het werd een sport om elk nest zodanig te verlichten dat het toch een beetje tot leven leek te komen. Een voortdurend spelen met licht is het resultaat. Soms iets meer tegenlicht, soms vechten met grote softboxen om reflecties uit een glasplaat te laten verdwijnen. Ondanks dat ik zo'n honderd nesten fotografeerde werden er geen twee identiek verlicht.

Van der Niet

Dorpsstraat 46

2211GD Noordwijkerhout

tel:0252-372551

Ook voor al uw hengelsport
artikelen

Voor al uw
diervoeders
tegen scherpe
prijzen.

**Artikelen of andere zaken voor het maandblad inleveren
voor 20 maart 2019.**

4allprints

je grafisch partner

Heb je een vraag of wil je informatie over een product of mogelijkheden? Neem dan gerust contact met ons op. Wij zijn op werkdagen van 9.00 tot 17.00 bereikbaar om je telefonisch te woord te staan op nummer **0252 – 21 31 22**.

4allprints

's-Gravendamseweg 67-N

2215 TG Voorhout

info@4allprints.nl

Kuikenoverleving ondanks maatregelen te laag voor behoud kievit

Twee jaar lang zijn veel toegepaste maatregelen die de kievit moeten helpen onderzocht. Hard nodig, want sinds de jaren '80 zijn de aantallen gekelderd met bijna 60 procent. Daarom werd in 2016 door Vogelbescherming en Sovon het Jaar van de Kievit uitgeroepen en het onderzoek gestart. Helaas lieten de onderzochte maatregelen slechts kleine verbeteringen zien. Om de kievit te redden is meer nodig.

Belangrijke oorzaken voor de achteruitgang van de kievit zijn verlies van broedhabitat, intensief landgebruik door de landbouw en sterfte door predatie. Veel van de huidige maatregelen zijn gericht op de bescherming van eieren in nesten, maar vooral de daaropvolgende kuikenfase is een zeer kwetsbare periode. Bescherming van kuikens vergt een andere aanpak dan bescherming van legsels. Die kost veel tijd, energie en geld. Het is dus van groot belang om zeker te weten of beschermingsmaatregelen echt helpen. In het Jaar van de Kievit is dat onderzocht.

Kievitkuiken (Bron: Harvey van Diek)

Geteste maatregelen

Een dag nadat ze uit het ei zijn gekropen, moeten kievitkuikens al hun eigen kostje bij elkaar scharrelen. Om te overleven hebben ze een veilige plek nodig met voldoende voedsel. Maatregelen om de kievit te helpen bestaan voor graslandpercelen vooral uit kruidenrijk grasland op percelen met een verhoogd waterpeil. Maatregelen op bouwland, zoals maïs, zijn gericht op uitgestelde bewerkingen en stroken grond

die niet worden ingezaaid met een landbouwgewas (braakstroken).

Onderzoeksopzet

Dragen beide maatregelen ook daadwerkelijk bij aan meer vliegvlugge kievitkuikens? Daarvoor zijn individuele kuikens in hun eerste levensweek voorzien van een kleurring met een code. Ze zijn in de weken erna intensief – op afstand – gevolgd. Dit gebeurde zowel in 2016 als in 2017 in gebieden met maatregelen en ter vergelijking in gebieden zonder maatregelen. In het afgelopen half jaar is de overleving en de conditie van kuikens tussen verschillende gebieden met en zonder maatregelen geanalyseerd.

Effect op conditie

Kijkend naar gewicht groeiden kuikens harder in gebieden met maatregelen dan in controlegebieden. Kuikens hadden daarbij een betere conditie op vochtig, kruidenrijk grasland dan op regulier grasland. Op maïsland is geen verschil in conditie van de kuikens gevonden. Een betere conditie betekent overigens niet automatisch dat er ook meer kuikens in deze gebieden overleven. Dat hangt van meer factoren af.

Kieviten (Bron: Piet Munsterman)

Effect op overleving

Ondanks de grote steekproef van 913 individueel herkenbare kuikens bleek het moeilijk om met zekerheid uitspraken te doen over verschillen in overleving. De belangrijkste reden daarvoor was de erg lage overleving, waardoor maar een zeer beperkt aantal kuikens langere tijd kon worden gevolgd. Bovendien was de kans om de kuikens waar

te nemen klein. Ze vielen weinig op in de vegetatie en als de kuikens wel te zien waren, was het erg lastig om de code op de ring af te lezen. De overleving verschilde wel tussen gebieden met en zonder maatregelen, maar dit gold ook voor de kans op genoeg goede waarnemingen. Dit heeft uiteraard gevolgen gehad voor de data, analyse en interpretatie van de resultaten.

Onvoldoende resultaat

De vuistregel is dat er gemiddeld één jong per kievitpaar per jaar vliegvlug moet worden om de populatie op peil te houden. Op basis van de huidige kennis over legselgrootte en uitkomstsucces van legfels zou dan de kuikenoverleving gemiddeld 36 procent moeten bedragen. In geen van de onderzochte gebieden is dat gehaald, ongeacht of er wel of geen maatregelen zijn toegepast. De kuikenoverleving lag tussen de 9 procent en 14 procent. Dit is te laag om de kievitpopulatie stabiel te houden. Nestbescherming leidt waarschijnlijk wel tot voldoende aanbod van kuikens voor een stabiele populatie, maar de overleving van die kuikens blijft vervolgens ver achter bij wat er nodig is. De maatregelen die in deze studie zijn getest, dragen hier nog onvoldoende aan bij. Dat lijkt zeker te gelden voor maïsland.

Verliesoorzaken

Voedsel en predatie lijken sterk bij te dragen aan de lage overleving van de kuikens. Loopkevers en regenwormen vormen belangrijke prooidieren voor de kievit in Nederland. Recent zijn er alarmerende publicaties verschenen over de afname van insecten in ons land. Als er te weinig voedsel is, moeten kuikens meer tijd besteden aan foerageren om voldoende voedsel te vinden en daarbij grotere afstanden afleggen. Daarmee neemt het risico om

natuurlijke vijanden, zoals vossen en roofvogels, tegen te komen toe.

Kievitpul, net uit het ei (Bron: Harvey van Diek)

Wat helpt (mogelijk) wel?

De maatregel op grasland zou zich volgens de onderzoekers daarom meer moeten richten op verbetering van de kruidenrijkdom. Dat wat als kruidenrijk wordt aangemerkt, bleek namelijk toch vaak kruidenarm te zijn. Een grotere kruidenrijkdom zorgt ervoor dat kuikens zich minder verplaatsen bij het foerageren waardoor het predatierisico wordt verkleind. Maatregelen in deze aangepaste vorm moeten verder op flinke schaal in grote gebieden worden toegepast. Dit zal de overlevingskansen voor kuikens aanzienlijk verbeteren. Een meerjarige waterpeilverhoging in combinatie met een late, beperkte mestgift van ruige stalmest leidt volgens de onderzoekers waarschijnlijk tot een toename van het voedselaanbod. Daarnaast zijn openheid en rust in het landschap belangrijke factoren om predatoren minder kansen te geven.

Vrijwilligers

Het onderzoek van het Jaar van de Kievit is grotendeels uitgevoerd door zo'n 150 vrijwilligers. Weidevogelbeschermers hielpen bij het vinden van de legsels die op het punt van uitkomen stonden, ringers voorzagen de net uitgekomen kuikens van unieke kleurringen en waarnemers probeerden de herkenbare kuikens individueel te volgen. Boeren en terreinbeheerders gaven toestemming om op hun land het onderzoek uit te voeren en verleenden waar nodig hand-en-spandiensten. Allen verdienen een groot compliment voor hun inzet en betrokkenheid. De begeleiding van de vrijwilligers werd verzorgd door medewerkers van Sovon en het Vogeltrekstation.

Tekst: Sovon Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland

Foto's: Piet Munsterman, Saxifraga; Harvey van Diek, Sovon Vogelonderzoek Nederland

Heggenmussen kondigen het voorjaar aan

Op een zonnige dag in februari kan het zomaar gebeuren dat je een hoog, ijl riedeltje hoort, zeker in de stad. Grote kans dat het een Heggenmus is die zijn keel smeert, niet zelden vanaf een conifeer of pergola. Het is een van de eerste voorbodes van het voorjaar.

In ons land is de Heggenmus overwegend een standvogel, in de winter aangevuld met overwinteraars uit Scandinavië en Noord-Duitsland. Dan is hij bijzonder onopvallend en scharrelt graag onder de voederplank en steeds in

de buurt van struiken (veiligheid!) zijn kostje bij elkaar.

Door zijn schutkleur en het stiekeme gedrag, zich bijna als een muis voortbewegend met een schokkerig loopje, valt de Heggenmus nauwelijks op. De naam Heggenmuís zou misschien toepasselijker zijn.

Kenmerkende zang

De wat slepende zang lijkt een beetje op die van een roodborst, maar ontbeert de heldere 'waterval' van parelende klanken, is zachter en minder gevarieerd. De dunne priemsnavel verradt dat de heggenmus hoofdzakelijk een insecteneter is, met tevens kleine zaden op het menu.

Algemene broedvogel

De Heggenmus is een van de algemenere vogelsoorten van ons land. Met rond de 200.000 broedparen staat hij in de Top 15 van algemeenste broedvogels. De dichtheden zijn het grootst in boerenland met veel heggen, stedelijke omgeving met veel groen, en struweelrijke duinen. In bossen is het een bewoner van randen en verjongingsplekken. Heggenmussen houden niet van grote aaneengesloten bossen; in grote landbouwgebieden zonder struiken ontbreekt de soort doorgaans.

Heggenmussen kunnen twee tot drie broedsels per jaar grootbrengen. Hoewel ze dus in februari al beginnen te zingen, vindt de eerste eileg meestal pas vanaf begin april plaats. Het nest bestaat uit vier tot zes eieren.

Voor al
uw
vogelbenodigdheden en
diervoeders

JET

Assortiment vogelbenodigdheden:

- Vele soorten nestmateriaal
- Div. broedblokken
- Kweekkooien
- Voorfronten (div. maten)
- Div. soorten bodembedekking
- T.T. materialen
- T.T. hoezen / tassen
- Div. soorten T.T. kooien
- 2K verf wit / zwart
- Koudijs producten
- Tevens volièrebouw
-

ACTIE

Wit nestmateriaal
1 zak van € 4,25 voor
€ 3,75.

Cocos inlegnest voor
kanarie van € 0,95
voor € 0,75.

Op is op !!!

Diverse merken vogel-, eivoer: Beyers, Teurlings, v. Himbergen, Witte Molen, Versele Laga, Slaats, Jan Koenings, Metazoa, eigen mengsel Duivenvoer: Matador en Backs producten, Orlux – Cede – Sluis – K.F.F.- Geldof producten

Voer voor: Honden, Katten, Paarden, Knaagdieren, Vissen, Alpaca, Kangoeroe etc.

Eerste zaterdag van de maand	: Vogelmarkt Vollenhove
Laatste zaterdag van de maand	: Vogelmarkt
Noordwijkerhout	
Vogelmarkt	: Zwolle
Vogelmarkt	: Assen
Diverse landelijke shows (na te vragen bij Jet)	

Jet van de Kamp
06-30338192 (tussen 13.00 – 21.00 uur bereikbaar)
Woensdagavond bezorgavond, op afspraak is afhalen mogelijk

www.jetvogelvoer.nl

Harderwijk

ALLE DIEREN HEBBEN PRET MET VOER VAN JET

Beter één vogel in de hand dan tien in de lucht...

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Verse, dode vogels kunnen onderzocht worden op ziektes zoals vogelgriep en het geel door het Dutch Wildlife Health Centre. Na melding op de Sovon-site wordt er contact opgenomen.

Vandaag was ik op weg naar de trektelpost Eltenberg. Bij Zevenaar, wachtend op het groene verkeerslicht, ontdekte ik een dood vogeltje op de rijbaan naast me. Ik meende er een tapuit in te herkennen. Snel uitgestapt, de vogel opgeraapt en vlot doorgereden, want het licht sprong op groen. Het had er alle schijn van dat de onfortuinlijke vogel in botsing was gekomen met een andere weggebruiker. De nek leek gebroken, maar met uitzondering van de uitpuilende ogen en een gebroken pootje was de vogel van buiten gaaf. Het ging om een dit jaar geboren tapuit.

Meld dode vogels voor onderzoek

We hebben natuurlijk liever vogels in de lucht en in het veld. We bekijken ze met bewondering en tellen ze met liefde. Maar ook dode vogels leveren zinvolle informatie op. Ze worden vaak niet gevonden, maar zoals het spreekwoord aangeeft: liever een beetje dan helemaal niets. Als vogels doodgaan (en nog niet door andere fauna worden verorberd) dan vragen wij waarnemers om vondsten door te geven. Want het is belangrijk om te weten wat de doodsoorzaken zijn.

Onderzoek aan dode vogels

Dode vogels kunnen onderzocht worden op ziektes zoals vogelgriep en het geel. Het meest bruikbaar is een verse vogel (niet in de diepvries stoppen). Een melding op de pagina Vogel- en zoogdiersterfte op de website van Sovon volstaat. We werken samen met het Dutch Wildlife Health Centre (DWHC), dat het onderzoek uitvoert. Hier bekijkt men dagelijks de doorgegeven meldingen. Instructies staan op de vogelsterftekaart.

Een uur na mijn eigen melding werd ik gebeld door een medewerkster van DWHC: de tapuit wordt morgenmiddag opgehaald.

21 maart

Bingoavond

3 rondes Bingo, grote loterij, 3 rondes bingo. Iedereen gaat met een prijs de deur uit. Neem familie, vrienden en kennissen mee.
20:00 uur Locatie 't Victorhuis.

Sporkenhout, maandagsewetering te Noordwijkerhout

Wie kweekt wat?

	Ben Zwetsloot 06-17101376 Kweker van Roodvleugel- parkieten en pruimekoppen		Henk Haasnoot 06-22634328. Kweker van Pruimekopparkieten
	Peter Honsbeek 06-53410173 Kweker van Valk-, Gras- en Swiftparkieten		Piet Lommerse 06-51559358 Kweker van Engelse Grasparkieten
	Rein Schoonderwoerd 0252-519992 Kweker van witoorbuulbuuls en Japanse Nagtegalen		Oege Rinzema 0252-220646 Kweker van Zebravinken
		Wilt u een persoonlijke advertentie?	Voor 7,50 per jaar staat u ook hier

Hoe? Foto met gegevens naar Secretaris, 7,50 naar Penningmeester o.v.v. naam

Vogelbeurzen in de regio

Vogelvereniging De Kanarievogel Katwijk

Iedere 3^e zaterdag in de maanden september t/m april van 12:00 tot 15:00 uur

Toegang en inbreng gratis

Gebouw Stichting Kleindierensport Katwijk

Oude 's Gravendijkseweg 2a, 2221DB Katwijk aan zee

+++++

Vogelvereniging Zang en Kleur Boskoop

Iedere 1^e zaterdag vd maand september t/m mei van 09:00 tot 13:00 uur

Het Plantariumgebouw, Italielaan 4, Hazerswoudedorp

Inlichtingen: www.vogelmarkt.nl

+++++

Vogelvereniging De Diamantvink te Oude Wetering

Iedere 2^e zaterdag vd maand van 12:00 tot 16:00 uur

Clubgebouw de Diamantvink te Oude Wetering

Inlichtingen: Hans van Egmond 071-3315023

+++++

Vogelvereniging De Rijsenvogel te Rijsenhout

Iedere 2^e zondag vd maand september t/m mei van 9:00 tot 13:30 uur

Clubgebouw SCW konnetlaantje, Rijssenhout

Inlichtingen A. de Waal 0297-329176

+++++

Vogelvereniging De Kolibri Noordwijkerhout

Iedere laatste zaterdag vd maand augustus t/m mei van 11:30 tot 15:30 uur

't Victorhuis, Maandagsewetering te Noordwijkerhout

Inlichtingen Piet vd Berg 06-24877001

+++++

Vogelvereniging van Vogelvrienden voor Aalsmeer e.o.

Iedere 4^e zondag vd maand augustus t/m mei van 10:00 tot 12:30 uur

In de Baccara, Baccarastraat 1, 1431 RN Aalsmeer

Inlichtingen 06-10666878 (secretaris)

+++++

Kent u nog een beurs in de buurt die het vermelden waard is, geef dan dat door aan de redactie via secretaris@dekolibri.com

Waar zijn die vogelmarkten??

8% scholeksters Zuid-Holland trekt naar de stad

Provincie Zuid-Holland

-De scholekster is een weidevogel maar voelt zich steeds meer thuis in de stad. Het aantal scholeksters in Zuid-Holland dat hun nest maakt op gebouwen stijgt dit jaar naar ruim 8%. In de bebouwde kom zijn platte grintdaken en rustige bedrijfsterreinen favoriet. Ook in het agrarisch gebied broeden scholeksters op andere plekken dan voorheen, zoals in afgeknotte bomen.

Toen was de verwachting dat dit geen succes zou zijn voor de weidevogel. Maar in Zuid-Holland is het aantal scholeksters op daken juist gestegen. Uit waarnemingen in grote steden blijkt dat nu tussen de 320 en 380 paar scholeksters op gebouwen broedt in de bebouwde kom: dat is 8% van de huidige populatie.

In 1984 werd voor het eerst een broedende scholekster ontdekt op een dak in Delft: nu broeden daar zo'n 26 paren op gebouwen. In de grootstedelijke omgeving van Den Haag zitten er zo'n 60 tot 80, in het Westland 60 en in de omgeving Rotterdam zitten 40 broedparen. Terwijl alle weidevogels, inclusief de scholekster, zwaar onder druk staan, blinkt de scholekster uit in zulke gedragsaanpassingen.

Dak als broedplek

Scholeksters broeden in de stedelijke omgeving van Zuid-Holland bij voorkeur op rustige bedrijfsterreinen of gebouwen in buitenwijken met grasstroken. In de bebouwde kom broeden de vogels op plaatsen met platte grintdaken tot 10 meter hoogte. De

scholeksters foerageren op grotere grasvelden, zoals sportvelden en grote gazons, maar de laatste jaren ook in wegbermen en langs sloten. Ze mijden de centra van grote steden, omdat die te ver weg liggen van foerageergebieden. In sloten en op afgesloten terreinen kan de scholekster haar jongen beschermen tegen predatie van bijvoorbeeld huisdieren.

*Schouder op schuur
(Bron: Kees Mostert)*

Nieuwe nestplekken op platteland

In agrarisch gebied broeden schouder ook op andere plekken dan voorheen: naast in grasland zitten ze graag in afgeknotte bomen, uitgeholde koppen van hekpalen, tuinwallen, daken van schuurtjes en hooischelven. Deze aanpassing is misschien een gevolg van de intensieve bewerking van agrarisch beheerd grasland.

*Schouder op knotwilg (Bron:
Kees Mostert)*

VOGEL- EN DIERVOEDERS TEGEN SCHERPE PRIJZEN

20 kg	Kanariezaad	€ 22,00
20 kg	Tropenzaad	€ 18,50
20 kg	Parkietenzaad	€ 15,50
20 kg	Gr. Parkietenzaad	€ 18,50
20 kg	Volierezaad	€ 18,50
20 kg	Wildzangzaad	€ 25,50
20 kg	Postuurzaad	€ 24,00
20 kg	Agapornidezaad	€ 18,50
20 kg	Neophemazaad	€ 18,00
20 kg	Onkruidzaad	€ 21,00
20 kg	Schelpenzand	€ 6,00
15 kg	Beukensnips	€ 8,50
5 kg	Cede kan. of Parkiet	€ 20,50
5 kg	Wittemolen eivoer	€ 14,50
10 kg	Wittemolen eivoer	€ 25,00
2 kg	Trosgierst Chinees	€ 8,00
1 Doos	Trosgierst Chinees	€ 35,00

***Ook Himbergen en Witte molen
voeders en Europese cultuur
vogelzaden van Jan Koenings,
Alle broed en nest materialen***

Cor van Schaik

Eikenlaan 2

Harmelen

Tel. 0348 - 441920

Standhouder op Vogelmarkt V.V. De Kolibri

Schrijf ook eens een stukje over uw vogels.
--

Vogelbestand

Tropen	Gordelgrasvink	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Goudbuikje	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Goudkapfiskaal	J.P.C.M.Nederpel	06-51612036
Tropen	Gouldamadine	W.P.Anthonissen	0252-375668
Tropen	Gouldamadine	M.van Duin	06-12678579
Tropen	Gouldamadine	J.C.Elstgeest	023-5848543
Tropen	Gouldamadine	G.P.M.Ruigrok	0252-517013
Tropen	Gouldamadine	J.Witteman	0252-518983
Tropen	Groene Kardinaal	C.W.H. van Saase	0252-529856
Tropen	Japanse meeuwen	P.Brand	06-37194149
Tropen	Japanse meeuwen	M.van Duin	06-12678579
Tropen	Japanse nachtegaal	C.W.H. van Saase	0252-529856
Tropen	Kastanjeruglijster	J.P.C.M.Nederpel	06-51612036
Tropen	Loodbekje	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Maskeramadine	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Mexicaanse roodmus	W.P.Anthonissen	0252-375668
Tropen	Rijstvogels	S.Alsengeest	071-3619025
Tropen	Rijstvogels	H.Hogervorst	06-53487490
Tropen	Rijstvogels	A.H.v.d.Meer	0252-376624
Tropen	Rijstvogels	Chris Verdegaal	0252-373531
Tropen	Rijstvogels	G.P.M.Ruigrok	0252-517013
Tropen	Rode Kardinaal	J.P.C.M.Nederpel	06-51612036
Tropen	Rode Kardinaal	C.W.H. van Saase	0252-529856
Tropen	Rode Kardinaal	J.G.M.v.d.Veek	06-12777197
Tropen	Roodkop papegaaiamadine	W.P.Anthonissen	0252-375668
Tropen	Roodoor buul buul	J.P.C.M.Nederpel	06-51612036
Tropen	Roodsnavel Spitsstaartamadine	J.C.Elstgeest	023-5848543
Tropen	Roodsnavel Spitsstaartamadine	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	Schamalijs	R.Tjoelker	06-26931710
Tropen	Sneeuwkruintapuit	J.P.C.M.Nederpel	06-51612036
Tropen	Spitsstaart Bronzeman	O.Rinzema	0252-220646
Tropen	St.Helena fazantje	O.Rinzema	0252-220646

**Geef uw vogels op bij coördinator Vogelbestand Henk Haasnoot
Ook als u andere vogels heeft of niet meer heeft.**

Onderzoek naar verhoogde zeevogelsterf

De afgelopen weken zijn er op de Nederlandse stranden vele duizenden verzwakte en dode zeekoeten aangespoeld. De vogels worden ziek, stervende of dood gevonden op de Waddeneilanden en aan de Hollandse kust. Levende vogels worden naar opvangcentra gebracht; dode dieren zijn verzameld voor onderzoek naar de doodsoorzaken.

Er komen wel vaker pieken voor in strandingen van zeekoeten na periodes met zware weersomstandigheden. Maar de mate waarin dit nu gebeurt, is al jarenlang niet meer voorgekomen. De sterfte werd in januari voor het eerst zichtbaar op de Waddeneilanden maar heeft zich uitgebreid over de hele Nederlandse kust. In onze buurlanden is weinig tot niets te merken van deze sterfte; het lijkt dus een probleem te zijn dat alleen in ons land speelt. De huidige sterfte kan mede beïnvloed zijn door andere (lokale) factoren dan alleen maar zwaar weer op zee. Het is dus van belang om de achterliggende oorzaken van deze massasterfte te onderzoeken.

Daarom bundelen verschillende onderzoeksinstituten hun krachten. Dit zijn onder andere Wageningen Marine Research, Wageningen Bioveterinary Research en het Dutch Wildlife Health Centre van de Universiteit Utrecht. In samenwerking met een groot aantal vrijwilligers aan de kust zijn nu veel meer dode zeekoeten voor onderzoek verzameld. In overleg met het ministerie van LNV, financier en opdrachtgever van het onderzoek, willen deze onderzoeksinstituten een groot aantal dode zeekoeten (minimaal honderd) onderzoeken. De eerste resultaten worden begin maart verwacht. Een klein aantal vogels is al onderzocht. Deze waren allemaal sterk vermagerd en hadden ernstige maag-darmproblemen.

Tekst: Mardik Leopold, [Wageningen Marine Research](#)

Foto: Bart Vastenhouw, [Saxifraga](#) (leadfoto: zeekoeten)

**Hano voor uw dier
Ook voor alle voeders
voor hobbydieren**

**PLETTERIJ 1
2211 JT NOORDWIJKERHOUT
TEL 0252 37 29 37**

**MA T/M WO 9:00 - 18:00
DO EN VR 9:00 - 21:00
ZATERDAG 9:00 - 17:00**

**WWW.HANO.NL
VOLOP GRATIS
PARKEERGELEGENHEID**

DE GROOTSTE EN VOORDELIGSTE IN DIERVOEDING